

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

AA3 විභාගය - 2017 ජනවාරි

**ප්‍රශ්න සහ යෝජිත උත්තර
විෂය අංක (AA35)**

**සංස්ථාපිත හා පුද්ගලික බඳුකරණය
(CPT)**

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540, පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.

දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි.

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශය

**AA3 විභාගය - 2017 ජනවාරි
(AA35) සංස්ථාපිත හා පුද්ගලික බදුකරණය**

යෝජිත උත්තර

A කොටස

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න හතර (04) කි.

(මුළු ලකුණු 20)

1 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

දේශීය ආදායම් පනතේ 217 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව තැනැත්තා (Person) යන්නට සමාගමක්, පුද්ගල මණ්ඩලයක් හෝ යම් ආණ්ඩුවක් ද ඇතුළත් වේ.

සමාගමක් (Company) යන්නෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ අන්කිසි තැනක බලපවත්නා යම් නීතියක් යටතේ සංස්ථාගත කරනු ලැබූ හෝ ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ යම් සමාගමක් අදහස් වන අතර යම් රාජ්‍ය සංස්ථාවක්ද ඊට ඇතුළත් වේ. (217 වන වගන්තිය)

පුද්ගල මණ්ඩලයක් (Body of Persons) යන්නට පළාත්පාලන හෝ රාජ්‍ය අධිකාරියක් යම් සංස්ථාගත මණ්ඩලයක් හෝ විද්‍යායතනයක්, යම් සහෝදරත්වයක්, මිත්‍ර සංගමයක්, සමිතියක්, ඒකාබද්ධ හින්දු පවුලක් යනාදිය ඇතුළත් වන නමුත් ඊට සමාගමක් හෝ හවුල් ව්‍යාපාරයක් ඇතුළත් නොවේ. (217 වන වගන්තිය)

බදු අයකළ හැකි පුද්ගලයන් පහතාකාරයට ලයිස්තුගත කළ හැක.

- යම් තැනැත්තෙකු
- යම් සමාගමක්
- යම් භාරයක්
- යම් පොල්මෑකරු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරු
- යම් සමූපාකාර සමිතියක්
- සංස්ථාගත කළ හෝ නොකළ යම් සංගමක්, සමාජශාලාවක් හෝ සමිතියක්
- යම් පුණ්‍යායතනයක්
- යම් හින්දු නොබෙදු පවුලක්
- යම් පළාත් පාලන ආයතනයක්
- යම් ආණ්ඩුවක්

b. තක්සේරු වර්ෂයක් (Year of Assessment) යනු, යම් වර්ෂයක අප්‍රේල් මස 01 දිනයෙන් ආරම්භ වී ඉක්බිතිව එළඹෙන වර්ෂයේ මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වන මාස 12 ක කාලපරිච්ඡේදයකි. (217 වන වගන්තිය)

උදාහරණයක් ලෙස 2015/2016 තක්සේරු වර්ෂය ලෙස සැලකුවහොත්, එහිදී ඇතුළත් වන කාලය වන්නේ 01.04.2015 සිට 31.03.2016 දක්වායි.

(ලකුණු 05)

2 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පහත වගකීම් අතුරෙන් ඕනෑම පහ (05) ක්,

(1) සේවා යෝජකයා අදාළ ආදායම් වක්‍ර වලට අනුකූලව උපයන විට ගෙවීම් දළ පරිශ්‍රමිකයෙන් අඩු කරගත යුතුය. 2011/12 සහ 2012/13 උපයන විට ගෙවීම් බදු වක්‍ර සැකසීමේ දී රු. 50 000 පුද්ගල දීමනාවක් (33 (1) වගන්ති) සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. එමෙන් ම රු. 100 000 වාර්ෂික බදු නිදහස් දීමනාවක් 8 (1) (න) හා (ය) යටතේ ලබා දේ.

සටහන

කෙසේ වෙතත් සේ.අ.අ. උ.වි.ගෙ ගණනයේදී සුදුසුකම් ලත් ආදායමක් ලෙස 2011.04.01 දින සිට නොසලකයි. ඒ නිසා වැඩිපුර ගෙවූ උ.වි.ගෙ බදු මුදල ආපසු ලබාගැනීමේ අවස්ථාව නොලැබේ.

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පුද්ගලයෙකුගේ මුලු බදු කල හැකි ලාභය සේවා නියුක්ති ආදායමක් වේ. එනම් අනෙකුත් සුදුසුකම් ලත් ආදායම් හා අඩුකිරීම් (32 වගන්තිය) (ප්‍රතිලාභ හිමි නොවේ)

සටහන

2013 අංක 18 දරන සංශෝධන පනත යටතේ 2013.04.01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රු. 100 000 විශේෂ දීමනාව අහෝසි කර ඇත. ඒ වෙනුවට 34 වන (2) (U) සහ (V) වගන්ති යටතේ රු. 100 000 ක සුදුසුකම් ලත් දීමනාවන් හඳුන්වා දී ඇත.

(2) සෑම සේවායෝජකයෙකුට නිසිලෙස වාරික හා වැටුප් පත්‍රිකා සෑම බදු ගෙවිය යුතු සේවකයෙකු සම්බන්ධයෙන් තබාගත යුතුය.

(3) එලෙස රඳවා ගත් බදු සේවා යෝජකයා විසින් පසු මාසයේ 15 වන දින හෝ ඊට පෙර දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට යැවිය යුතුය. නිදසුනක් ලෙස ජනවාරි මාසයට අදාළ බදු පෙබරවාරි 15 පෙර ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට යැවිය යුතුවේ.

(4) සෑම තක්සේරු වර්ෂයක් සම්බන්ධයෙන් ම වාර්ෂික වාර්තාවක් එම තක්සේරු වර්ෂවාසානයෙන් පසුව එළඹෙන අප්‍රේල් මස 30 දින හෝ ඊට ප්‍රථම ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට යැවිය යුතුය. නිදසුනක් ලෙස 2013/14 තක්සේරු වර්ෂයට අදාළ වාර්තාව 2014 අප්‍රේල් 30 හෝ ඊට පෙර යැවිය යුතුය. කෙසේ වෙතත් සේවා යෝජකයාගේ ව්‍යාපාර කටයුත්ත වසා දැමීමක් සිදු වුවහොත් එය වසා දැමීමෙන් පසුව වූ මාසයේ අවසානයට පෙර උක්ත වාර්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(5) සෑම සේවා යෝජකයෙකුම අඩුකරන ලද බදු සම්බන්ධයෙන් සහතිකයක් නිකුත් කළ යුතුය. (සේවකයන් සඳහා PAYE T - 10 සහ සේවකයන් නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන්ට (NEW) /D) ඒ අප්‍රේල් 30 වනදාට පෙරය. සේවායෝජකයා ඔහුගේ සේවය අත්හිටවූ අවස්ථාවක සේවය අත්හිටුවා දින සිට 30 ඇතුළත එම සහතිකය නිකුත් කළ යුතුය.

(6) 2011.04.01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි එකම පුද්ගලයෙකු එක් ස්ථානයකට වැඩිය සේවය යෙදේ නම් පසුව සේවය බැඳුණු ස්ථානයේ පාරිශ්‍රමික බද්දට යටත් වේ.

(ලකුණු 05)

---

3 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

වෙළෙඳාම යන්නට සෑම වෙළෙඳාමක් හා නිෂ්පාදනයක් ද, වෙළෙඳ ස්වභාවය ඇති සෑම ප්‍රයත්නයක් ම ද ඇතුළත් වේ.

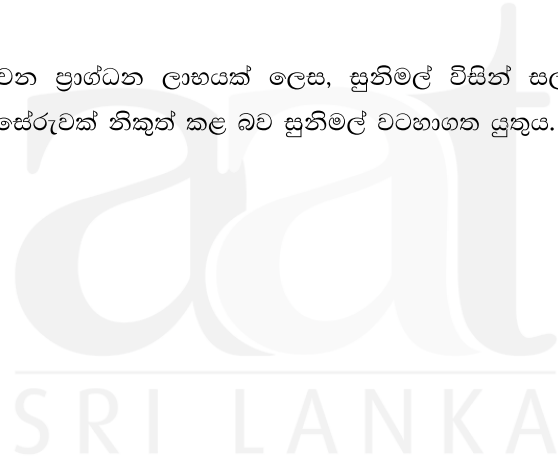
මහවිහාරණ එදිරිව ආදායම් කොමසාරිස් නඩුවේදී, අක්කර 583 තේ වත්ත මිලදී ගන්නේ මුලින් අත්තිකාරම් මුදලක් ගෙවා ඉතිරිය ඉතා ඉක්මනින් ගෙවීමේ පොරොන්දුව පිටය. නමුත් සම්පූර්ණ තේ වත්ත මිලදී ගැනීම සඳහා ඔවුන් සතුව ප්‍රමාණවත් මුදලක් නොතිබූ අතරම වෙනත් ණය මුදලකින් හෝ එය මිලදී ගැනීමට අදහසක් හෝ නොතිබිණ. ඔවුන් ඉක්මනින් ගැනුම්කරුවන් සපයාගෙන ඉතිරි අක්කර 464 ක් ඔවුන් ලවා අත්පත් කරගෙන ඉතිරිය රජය මගින් අත්පත් කරගන්නා ලදී.

මෙම නඩු තීන්දුවට අනුව සිදුවූ ගනුදෙනු වෙළෙඳාමක් ලෙස ගත හැකිය. ඉහත දක්වා ඇති ගිවිසුමකට ඇතුළත් වන අවස්ථාවේ තිබූ චේතනාව ව්‍යාපාරයක සුවිශේෂී අංගයක් ලෙස වෙළෙඳාමේ ස්වභාවයේ දී තීරණය කරයි.

මෙම කරුණු සලකා බැලීමේදී, ඇති තත්ත්වයේදී මෙම ලාභය වෙළෙඳාමකින් ලද ආදායමක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

එමනිසා, බද්දට යටත් නොවන ප්‍රාග්ධන ලාභයක් ලෙස, සුනිමල් විසින් සලකා තිබීම නොසලකා හැර, තක්සේරුකරු සුනිමල්ට තක්සේරුවක් නිකුත් කළ බව සුනිමල් වටහාගත යුතුය.

(ලකුණු 05)

4 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

සීමාසහිත අමරස (පෞද්ගලික) සමාගමේ
 2016 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු
 ඉතිරි එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) ගණනය කිරීම

නිමැවුම් බදු			
විකුණුම්	3,500,000 * 11%	385,000	
ඇසුරුම් යන්ත්‍රයක් විකිණීමෙන් ලද මුදල	166,500/111 * 11	<u>16,500</u>	401,500
යෙදවුම් බදු			
ආනයනයන්		0	
දේශීය මිලදී ගැනීම්			
භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීම්	260,000		
වායුසම්කරණ යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීම	<u>85,000</u>	<u>345,000</u>	
කාලපරිච්ඡේදයේ යෙදවුම්		345,000	
ඉඩනොදුන් / ප්‍රතික්ෂේප කළ යෙදවුම් බදු		<u>0</u>	
කාලපරිච්ඡේදයේ ඉඩදුන් යෙදවුම්		345,000	
ඉ/ගෙනගිය අන්තර්ග්‍රහණය නොකළ යෙදවුම් බදු		<u>0</u>	
අඩු කළ හැකි මුළු යෙදවුම් බදු		345,000	
අඩු කළ හැකි යෙදවුම් බදු			
අනෙකුත් දෑ සම්බන්ධ (සටහන 01)	<u>345,000</u>	(345,000)	(345,000)
ඉදිරියට ගෙන ආ යෙදවුම් බදු	0		
ගෙවිය යුතු දළ එකතු කළ අගය මත බද්ද			56,500
බදු බැර			
වාරික ගෙවීම - 20.02.2016		(15,000)	
- 20.03.2016		(10,000)	(25,000)
ඉතිරි ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද			31,500

(ලකුණු 05)

සටහන 01 - අනෙකුත් සැපයුම් වෙනුවෙන් අඩු කළ හැකි යෙදවුම් බද්ද

- ඉතිරි යෙදවුම් බද්ද / බදු **- 345,000/-**
  - (ඉඩදිය හැකි මුළු යෙදවුම් බද්ද 0% අඩු කිරීම, SVAT,22(7))
  - (345,000 - 0)
  - නිමැවුම් බද්දෙන් **100%** ප්‍රතිශතය **- 401,500/-**
  - (401,500* 100%)
  - * 0% හැරුණු විට, SVAT, 22(7)
- } අවම අගය
345,000/-

A කොටසෙහි අවසානය.

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න තුන (03) කි.
(මුළු ලකුණු 30)

5 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පහත ඒවා අතුරින් ඕනෑම තුන (03) ක්,

(a)

1. වත්කම් පවරාගැනීම (178 වගන්තිය)

- පැහැරහරින්නාගේ වංචල හෝ නිශ්චල දේපල පවරාගෙන විකිණීමෙන්.
- බදු එකතුකරන්නෙකු/ බදු එකතුකරන්නන් ආදායම් කොමසාරිස් විසින් පත්කිරීම.
- දිසාපතිවරයා වෙත හෝ උප දිසාපතිවරයා වෙත, පිස්කල්වරයා හෝ උප පිස්කල්වරයා වෙත හෝ බදු අයකරන්නා වෙත හිඟ බද්ද සම්බන්ධ සහතිකයක් නිකුත් කිරීම යනාදිය කිරීමට ආදායම් කොමසාරිස්ට පුළුවන.

2. මහේස්ත්‍රාත් උසාවියක් වෙතට යොමු කිරීම (179 වගන්තිය)

පැහැරහැරී බදු අයකරගැනීම පිණිස මහේස්ත්‍රාත් උසාවියකට අයදුම් කිරීම කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට පුළුවන. කොළඹ දිස්ත්‍රික් බදු උසාවිය හෝ පැහැරහැරී තැනැත්තා පදිංචි ප්‍රදේශයේ මහේස්ත්‍රාත් උසාවියකට එය යොමු කළ හැක.

මෙහිදී පැහැරහැරී බද්ද දැණවන සේ ලෙසින් ප්‍රකාශ කිරීමට අදාළ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට පුළුවන. එවිට එම දැණවන නොගෙවන්නෙකු හිර දඬුවම් සඳහා යටත් වේ.

3. ණය ආදියෙන් බද්ද අයකරගැනීම (180 වගන්තිය)

යම් තැනැත්තෙකු විසින් ගෙවිය යුතු බද්ද පැහැරහැර ඇති විටක එම තැනැත්තාට මුදල් අයවිය යුතුව ඇති තැනැත්තන්ට (පහත දැක්වෙන) දැන්වීම් නිකුත් කර එම බදු මුදල් සෘජුව අයකරගත හැකි ය.

- පැහැර හරින්නාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට මුදල් ගෙවීමට සුදානම්ව සිටින යම් තැනැත්තෙකු ඇතොත් එම තැනැත්තාට.
- පැහැර හරින්නාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට ගෙවීම පිණිස මුදල් ලබාගෙන සිටින යම් තැනැත්තෙකුට.
- පැහැරහරින්නාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට ගෙවීම පිණිස වෙනයම් තැනැත්තෙකු වෙනුවෙන් මුදල් තබාගෙන සිටින තැනැත්තෙකුට.
- පැහැරහරින්නාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට මුදල් ගෙවීමට, අත්කිසි තැනැත්තෙකුගේ බලය ලබා සිටින්නෙකුට.

එවැනි දැන්වීමක් ලද තැනැත්තෙකු, එලෙසින් ගෙවීමට බැඳී ඇති හෝ ගෙවීමට තමා අත තබාගෙන සිටින දැන්වීමෙන් ආවරණය වන මුදල් කොමසාරිස් ජනරාල්ට ගෙවිය යුතු වේ.

4. බද්ද ගිණුම් වලින් අයකරගැනීම (180 (2) වගන්තිය)

- පැහැරහරින්නා වෙතත් අයෙකු/අය සමඟ පවත්වාගෙන යනු ලබන බද්ද ගිණුමකින් අදාළ බද්ද අයකරගැනීම පිණිස වුවද එම බැංකුවට හෝ මූල්‍ය ආයතනය වෙතට, කොමසාරිස් ජනරාල් විසින් දැන්වීමක් නිකුත් කළ හැක.

- එවැනි දැන්වීම් පදනම් කරගෙන කොමසාරිස් ජනරාල් වෙතට මුදල් ප්‍රේෂණය කරන විටක එම බැංකුව/ මූල්‍ය ආයතනය විසින් එම ගිණුමේ අනිකුත් බද්ධ හිමිකරුවන්ට දැනුම් දිය යුතු වේ.

5. පැහැරහළ බද්දක් වෙනුවෙන් නිෂ්චල දේපල පවරාදීම (181 වගන්තිය)

- බද්ද ගෙවීමට බැඳී සිටින ඕනෑම තැනැත්තෙකුට බදු පියවීම පිණිස තමාට අයත් නිෂ්චල දේපලක් රජයට පවරා දීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ඉල්ලුම් කළ හැක.
- එම දේපල කළමනාකරණය කිරීමේ හැකියාව සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව, කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා විසින් එවැනි ඉල්ලීමකට අවසර දිය හැකිය.
- පවරාදුන් නිෂ්චල දේපලේ අගය ගෙවිය යුතුව තිබූ බද්දට වඩා වැඩි වූ විටක එ අතිරික්තය රජයට කල පරිත්‍යාගයක් සේ සලකනු ඇත.

6. සේවක වැටුප් වලින් අයකරගැනීම (182 වගන්තිය)

- මාසික වැටුපින් කොටස් වශයෙන් අයකරගැනීමට පිණිස සේවයෙකුට දැන්වීමක් නිකුත් කළ හැක. කෙසේ වෙතත් එ නියෝගයට අවනත වීමට නොහැකි සේවයෙකු කරුණු සහිතව ඒ බව කොමසාරිස් ජනරාල්ට දැනුම් දිය යුතුය.
- අදාළ සේවයා අදාළ මුදල් අයකර ගෙන ප්‍රේෂණය කර නොමැත්තේ නම් හෝ එලෙසින් වැටුපින් අයකරගත හැකි වුවත් අය කරගෙන නොමැත්තේ නම්, එම සේවයා අදාළ පැහැරහැරී බදු මුදලට වගකිවයුතු වේ.

7. හවුල් ව්‍යාපාර වත්කම්වලින් අයකර ගැනීම (183 වගන්තිය)

- හවුල් ව්‍යාපාර ලාභ කොටසට ආරෝපණය වන බදු මුදල හවුල් ව්‍යාපාරයේ වත්කම්වලින් අයකරගත හැක.

8. දරුවකුගේ ආදායමින් අයකර ගැනීම (184 වගන්තිය)

- දරුවාගේ ආදායමින් එම අදාළ දෙමාපියගේ මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමට ඇතුළත් වූ ආදායමට ආරෝපනය වන බදු මුදල එම දරුවාගේ ආදායමින් අයකරගත හැක.

9. භාරකරුවකුගෙන් අයකර ගැනීම (185 වගන්තිය)

- ඒකක භාරයක් නොවන භාරයක අර්ථලාභියෙකුට ඒ භාරයෙන් හිමිවන ආදායම සම්බන්ධයෙන් අයකරගත යුතු ආදායම් බද්ද හෝ ඉන් යම් කොටසක් භාරකරුවකුගෙන් අයකරගත හැක.

10. පොල්මෑකරුවකුගෙන් අයකර ගැනීම (186 වගන්තිය)

- මියගිය තැනැත්තෙකුගේ බුදුලයෙන් තමාට ලැබීමට හිමිකම් ඇති ආදායම් සම්බන්ධයෙන් අර්ථලාභියෙකුගෙන් අයකර ගතයුතු ආදායම් බද්ද හෝ එහි යම් කොටසක් ඒ පොල්මෑකරුවකුගෙන් අයකර ගත හැක.

11. තැනැත්තන් ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරවයාම වැළැක්වීම (188 වගන්තිය)

- යම් තැනැත්තෙකු තමාගේ බදු වගකීම නොගෙවා හෝ වාර්තා සැපයීමකින් තොරව ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරවයාම වැළැක්වීමට කොමසාරිස් ජනරාල්ට බලය ඇත.

(ලකුණු 06)

b. දේශීය ආදායම් පනත යටතේ 'බලයලත් නියෝජිතයෙකු' විය හැකි තැනැත්තන්,
පහත අය අතුරෙන් ඕනෑම හතර (04) දෙනෙක්,

- 1 ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීන්ගේ ආයතනයේ සාමාජිකයෙක්
- 2 කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අනුමත කරනු ලැබූ ගණකාධිකාරීවරයෙක්

- 3 නීතිඥවරයෙක්
- 4 ඒ තැනැත්තා විසින් නීතිපතා සේවයෙහි නියුක්ත කරනු ලැබූ සේවා නියුක්තිකයෙක්
- 5 2000 අංක 21 දරණ ශ්‍රී ලංකා බදුකරණ කාර්යයතන පනත යටතේ පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලංකා බදුකරණ කාර්යයතනයේ සමාජිකයෙක්
- 6 පුද්ගලයකු සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඔහුගේ ඥාතියෙක්
- 7 සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයකු හෝ ලේකම්වරයා
- 8 හවුල් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවෙක්
- 9 පුද්ගල මණ්ඩලයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ පුද්ගල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙක්

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

6 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

(a) ගෙවිය යුතු ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද

සීමාසහිත පුබ්ලික් ලිමිට් (පෞද්ගලික) සමාගමේ
 2016 මාර්තු 31 න් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු
 ඉතිරි ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද ගණනය කිරීම

නිමැවුම් බද්ද			
නිෂ්පාදනය කර විකුණනු ලැබූ භාණ්ඩ	$1,250,000 * 2\%$	25,000	
යන්ත්‍රය විකිණීමෙන් ලද පිරිවැටුම	$3,895,000 * 50\% * 2\%$	<u>38,950</u>	63,950
නිෂ්පාදනය සඳහා ණය			
ආනයනය කළ අමුද්‍රව්‍ය මත		11,250	
කාර්යාල වියදම් මත (නිෂ්පාදනය සඳහා සෘජුවම සම්බන්ධ නොවූ)		0	(11,250)
දළ ගෙවිය යුතු ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද			52,700
බදු බැර			
වාරික ගෙවීම			(26,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද			<u>26,700</u>

(ලකුණු 08)

(b) බදු වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිත දිනය - 2016 අප්‍රේල් 20

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

7 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

(a) බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීම

සිතුවම් සහ මුතුමිණි හවුල් ව්‍යාපාරයේ

2015/2016 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීම

(රු.)

	+	-
ශුද්ධ ලාභය	9,606,000	
වත්කම් මත ක්ෂය - ඉඩනොදුන්	120,000	
වත්කම් මත ක්ෂය දීමනාව - ඉඩදුන්		180,000
වෘත්තීය ගාස්තු - ඉඩනොදුන් හවුල් ව්‍යාපාර ගිවිසුමට අනුව ගෙවනු ලැබේ.	6,000,000	
හවුල්කරුගේ වැටුප - මුතුමිණි - ඉඩනොදුන්	600,000	
අනෙකුත් වියදම් - බදු කාරණා සඳහා ඉඩදුන්	0	
	16,326,000	180,000
බෙදිය හැකි ලාභය	<u>16,146,000</u>	

(ලකුණු 05)

(b) හවුල් ව්‍යාපාරයේ ආදායම් බදු බැඳියාව ගණනය කිරීම

(රු.)

බෙදිය හැකි ලාභය	16,146,000
ආදායම් ලැබීමේ අනෙකුත් මාර්ග	0
	16,146,000
හවුල් ව්‍යාපාර බදු නිදහස් දීමනාව	<u>(1,000,000)</u>
බදු අය කළ හැකි ආදායම	<u>15,146,000</u>
බදු බැඳියාව	15,146,000/- * 8%
	<u>1,211,680</u>

(ලකුණු 02)

(c) හවුල් ව්‍යාපාරයේ ලාභ සහ අනෙකුත් ආදායම්

හවුල්කරුවන් අතර බෙදාහැරීමේ ප්‍රකාශනය

(රු.)

	එකතුව	සිතුවම්	මුතුමිණි
	15,146,000		
වෘත්තීය ගාස්තු	(6,000,000)	4,000,000	2,000,000
හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප්	(600,000)	-	600,000
ලාභ කොටස	8,546,000	4,273,000	4,273,000

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය.

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න දෙක (02) කි.

(මුළු ලකුණු 50)

8 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

සීමාසහිත ගෝල්ඩන් (පෞද්ගලික) සමාගමේ
2015/2016 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
බදු අය කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීම

(රු.)

පොලී ආදායම භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් ලද පොලී ආදායම ලැබූ පොලී එකතු කළා - කල්පිත බදු බැර (108,000 * 1/9)		108,000 <u>12,000</u>	120,000
ගැලපූ ව්‍යාපාර ලාභය			
	+	-	
දළ ලාභය		34,705,150	
අනෙකුත් ආදායම් අනෙකුත් ආදායම් මූලාශ්‍ර ඉවත් කිරීම භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් ලැබූ පොලී ආදායම		108,000	
පරිපාලන වියදම් - ගිණුම්කරණ ක්ෂය - ඉඩ නොදේ වෙන්කිරීම් සඳහා ඉඩ නොදේ. 2,625,000 - පාරිකෝෂික සඳහා වෙන්කිරීම් - ඉඩ නොදේ වෙන්කිරීම් සඳහා ඉඩ නොදේ. 834,000 - දඩ - ඉඩ නොදේ නිෂ්පාදනයෙන් ලද ආදායමට සෘජුවම සම්බන්ධයක් නොමැති වීම 276,000 - නීති ගාස්තු - ඉඩ නොදේ නිෂ්පාදනයෙන් ලද ආදායමට සෘජු සම්බන්ධයක් නොමැත. මෙය බදුකරණය සම්බන්ධ දෙයකි. 50,000 - ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට ලබා දී ඇති නිවස නිවසට අදාළ වියදම 318,000 ප්‍රතිලාභය * <u>(180,000)</u> අතිරික්ත ප්‍රමාණය 138,000 *නිවස ලැබී ඇත්තේ නොමිලේ වන අතර වාර්ෂික ආදායම රු. මිලියන 8 ඉක්මවයි. දළ අර්ථලාභය / පාරිශ්‍රමිකය රු. 600,000/-, වඩා වැඩි අගයකි. එමනිසා 138,000/- න් 3/4 - ඉඩ නොදේ 103,500 - පරිත්‍යාග - ඉඩ නොදේ කිසිදු ආකාරයේ පරිත්‍යාගයක් සඳහා ඉඩ නොදේ. 600,000			

බෙදාහැරීමේ වියදම්			
• සංග්‍රහ වියදම් - ඉඩ නොදේ	435,000		
මූල්‍ය වියදම්			
• කල්බදු පොලී - ඉඩ නොදේ	270,000		
පාරිතෝෂික සඳහා ගෙවීම් - ඇතුළත්ව නැත		0	
වත්කම් සඳහා අදාළ ගැළපුම්			
<u>බදුකරණයේ දී ක්ෂය සඳහා දීමනා</u>			
• ගෘහභාණ්ඩ			
- ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීගේ නිවස සඳහා මිලට ගත් පිරිවැය රු. 150,000/- ක සෝපාව පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ගත් නිසා හිමිකම් පෑමට නොහැකිය.		0	
- ඉතිරිය 2015/16 710,000* 25%		142,000	
• යන්ත්‍රෝපකරණ			
- 2015/16 7,370,000 * 33,1/3%		2,456,667	
• පරිගණක			
- 2015/16 435,000 * 25%		108,750	
• මෝටර් වාහන			
විධායක නොවන සේවකයන් විසින් භාවිත කරනු ලබන මෝටර් සයිකල් - හිමිකම් පෑ හැක.			
2015/16 486,000 * 20%		97,200	
- ව්‍යාපාරික ගමන් බිමන් සඳහා භාවිත කරන රු. 2,250,000/- හිමිකම් පෑ නොහැක.		0	
• මෝටර් වාහන - කල්බදු ක්ෂය සඳහා දුන් දීමනාව සඳහා හිමිකම් පෑ නොහැක. ඒ සඳහා ව්‍යාපාරයට හිමිකමක් නොමැති නිසා.			
- කල්බදු දීමනාව			
උපරිම කල්බදු දීමනාව 528,000/- [(44,000/- *60)* 1/5]			
} අවමය			
කාලපරිච්ඡේදය තුළ ගෙවූ වාරික රු. 440,000/- (44,000*10)		440,000	
	39,898,650	3,352,617	36,546,033
ගැළපූ වෙළෙඳ ලාභය			36,546,033

ආදායමේ බදු ගණනය වෙළෙඳ, ව්‍යාපාරවලින් ලද ආදායම පොලී ආදායම දළ 1/9 දක්වා		108,000 12,000	36,546,033
මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම			36,666,033
අඩුකිරීම් - 32 වන කොටසට අනුව අඩු කිරීම්		-	-
තක්සේරු ආදායම			36,666,033
අඩු කිරීම් - සුදුසුකම් ලැබූ වියදම් සඳහා අඩු කිරීම්			
පරිත්‍යාග		600,000	
රු. 500,000 සීමාව හෝ තක්සේරු ආදායමෙන් 1/5			500,000
බදු අය කළ හැකි ආදායම			36,166,033
ව්‍යාපාරවලින් ලද ලාභයට ආදායම් බදු	36,166,033	12%	4,339,924
දළ බදු වගකීම			4,339,924
අඩු කිරීම් තක්සේරු වර්ෂයෙන් ඉදිරියට ගෙන ආ වැඩිපුර ගෙවූ ආර්ථික සේවා ගාස්තු (ESC) ජාතික බදු බැර			(800,000) (12,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බදු ප්‍රමාණය			3,527,924

(ලකුණු 25)

9 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

හෙට්ටිගේ මහතාගේ
 2015/16 කක්සේරු වර්ෂය සඳහා
 බදු අය කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීම

සේවා නියුක්තියෙන් ලද ලාභය රාජ්‍ය සේවයෙන් ලැබූ - විශ්‍රාම වැටුප 540,000/- බදුකරණයෙන් නිදහස් පෞද්ගලික රෝහලෙන් ලැබූ - වැටුප (120,000/- * 12) 1,440,000 - ප්‍රසාද දීමනාව (120,000/- * 1) 120,000 - ඖෂධ ප්‍රවර්ධනය වෙනුවෙන් ලැබූ කොමිස් මුදල 135,000 - වෛද්‍ය සමුළුවට සහභාගි වීම වෙනුවෙන් ලැබූ දීමනා නවාතැන් වෙනුවෙන් - ඇ.වො. 250 * 142/- - ගුවන් ටිකට්ටුවක් වෙනුවෙන් - 75,000/- <u>උපකල්පන</u> මෙය වර්තමාන සේවය සම්බන්ධව වන අතර සේවකයාගේ සහ සේවයාගේ (ව්‍යාපාර ආයතනයේ) කාර්යක්ෂමතාව සහ ස්ඵලදායීතාව කෙරෙහි අවශ්‍ය වේ.	0 1,440,000 120,000 135,000 0	1,695,000
දේපළවලින් ලද ආදායම ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම (NAV) <u>නුගේගොඩ පිහිටි නිවස සඳහා ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම</u> නිවසේ ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම - 150,000/- නිදහස් මෙය ආදායම් බද්දෙන් නිදහස්ය. මක්නිසාද යත්, පුද්ගලයෙකුට එක් නිවසක් යන පදනම මත <u>ඉදිකෙරු නිවසේ ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම</u> නිවසේ ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම - 75,000/- නිදහස් වර්ග අඩි 490 නිවසේ භූමි ප්‍රමාණය වර්ග අඩි 500ට අඩු නිසා ඉදිකිරීම් අවසන් කෙරු වර්ෂයේ සහ තවත් වර්ෂ 4කට නිදහස් වීම් හිමි වේ.	0 0	

කුලී ආදායම මාතර නිවසෙන් ලද කුලී ආදායම දළ කුලිය (60,000*12) - 720,000 අඩු කිරීම් - ගෙවූ වරිපනම් (180,000*30%) - (54,000) 666,000 (අඩු කිරීම් - අලුත්වැඩියා කිරීමේ දීමනාව (25%) - (166,500) ශුද්ධ කුලිය 499,500 වැඩි අගය ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම (180,000*75%) 135,000	499,500	499,500
(මෙම නිවස නේවාසික අරමුණින් කුලියට දී ඇත. එමනිසා ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම සමග සැසඳිය යුතුය.)		
ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම - ඉදිකළ නිවස (භූමි වර්ග අඩි 500 අඩු - නිදහස්)		
ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම ජීවත් වන නිවස (එක් නිවසක් සඳහා නිදහස්වීම් හිමිවේ)		
පොලී ආදායම		
මහජන බැංකුවේ ඇති තැන්පතු (ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන් සඳහා නිදහස්වීම් හිමිවේ)		
මෝටර් රථය විකිණීම (බදුකරණයට ඇතුළත් නොවේ)		
ලාභාංශ ආදායම		
බද්දෙන් නිදහස් ලාභවලින්	36,000	
වෙනත් සමාගම්වලින්	10,000	10,000
මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම		2,240,500
අඩු කිරීම් - ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමේ කොටසක් නොවූ අනෙකුත් සමාගම්වලින් ලැබූ ආදායම (එකතු කිරීම් හෝ අඩු කිරීම් නොමැතිව, මෙය ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමේ කොටසක් නොවන බවට දැක්විය හැකිය)	10,000	(10,000)
අඩු කිරීම් - 32 වන කොටසට අනුව අඩු කිරීම්		
ගෙවූ පොලී		(27,000)
ගෙවූ වාර්ෂිකය (හිමිකම් පෑම, අනෙකුත් ආදායමට යටත් වේ)		(180,000)
තක්සේරු කළ ආදායම		1,987,500
අඩු කිරීම් - සුදුසුකම් ලැබූ වියදම් සඳහා දීමනාව		
අනුමත පුනර්ගායනන වෙනුවෙන් දැරූ පරිත්‍යාග	(100,000)	
ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමෙන් 1/3 ට හෝ රු. 75,000/- සීමාවේ. නැතිනම් සත්‍ය හිමිකම් පෑ හැක්කේ අනෙකුත් ආදායම් වටිනාකමට පමණි.		(75,000)
සේවා නියුක්ති ආදායමෙන් සුදුසුකම් ලැබූ ප්‍රමාණය		(250,000)
බදු නිදහස් දීමනාව		(500,000)
බදු අය කළ හැකි ආදායම		1,162,500

බදු බැඳියාව		
පළමු රු. 500,000 @ 4%		20,000
ඊළඟ රු. 500,000 @ 8%		40,000
ඊළඟ රු. 312,500 @ 12%		19,500
		79,500
අඩු කිරීම් - බදු වගකීම / බැර		
ස්වකක්සේරු පදනම මත ගෙවූ ආදායම් බද්ද		(10,000)
උපයන විට ගෙවීමේ බද්ද (PAYE)		(55,600)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද / (ආපසු ලැබිය යුතු වටිනාකම)		13,900

(ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය.

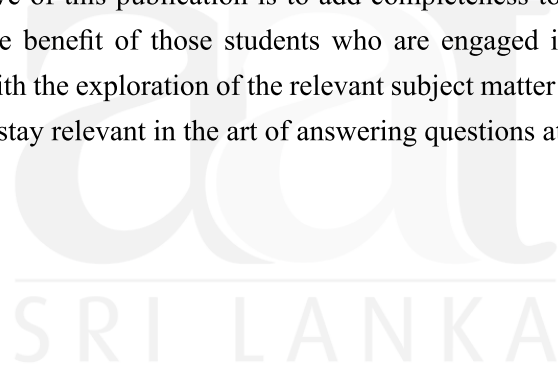

Notice :

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”.

The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2017 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)

All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)